

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvezček, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-agerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četr leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec po 30 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znasa.
Za oznanila plačuje se od četristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Gospodskih ulicah št. 12.
Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t.j. vse administrativne stvari.

Iz govora poslanca g. Mihe Vošnjaka v državnem zboru dne 6. t. m.*)

... In sedaj pride na sestavljanje senatov.

Te zadeve dotaknil sem se že v mojem govoru dne 3. t. m., ko sem omenjal ulogo Kresnikovo na deželnou nadodsodišče v Gradci. Glede istinitosti te uloge izrazili so se od večih strani dvomi, in so me povprašali o njeni vsebini. Da glede te uloge ne bo daljnih dvomov, preskrbel sem si prepis te Kresnikove uloge na deželnou nadodsodišče v Gradci, ter si dovoljujem, da njo prečitam: (bere:)

„Visoko c. kr. deželnou nadodsodišče!

Zoper razsodbo tukajšnjega okrajnega sodišča ddo 25. jun. 1885. št. 1723 prijavil sem vzklic in poslednjega v pravem času izpeljal. Prosim pa, da se deleguje drugo apečno sodišče in sicer iz naslednjih razlogov:

Moj nasprotnik in tožnik je načelnik okrajnega zastopa v Slovenski Bistrici. Pred kakimi štirimi tednimi bil je, kakor že večkrat, predsednik okrožnega sodišča g. Heinricher pri načelniku okrajnega zastopa, česar hišni prijatelj je, na lovu. Pri tej prilikri pripovedoval je načelnik okrajnega zastopa g. predsedniku o moji obsodbi, ter izrazil bojanen, da ne bi bil jaz pri vzklicni obravnavi v Celji oproščen. Na to se je baje g. predsednik izrazil: Gospod! bodite pomirjeni, jaz budem skušal, vzklicni senat tako sestaviti, da ne bo Kresniku niti dan od njegove kazni odpuščen.“ (Čujte! na desni). Zaradi tega, in ker sem že jedenkrat bil od okrožnega sodišča v Celji po nedolžnem obsojen in v zapor dejan, zgubil sem za upanje do tega okrožnega sodišča, ter prosim ponižno:

Visoko c. kr. deželnou nadodsodišče določi naj blagohotno, uvaževaje te razloge za delegacijo za mojo vzklicno obravnavo drugo c. kr. okrožno sodišče.

Kot priče zgoraj navedenega mojega razloga

* Mi prinesemo odlomek tega govora gospoda Mihe Vošnjaka po stenografskem zapisniku zaradi tega, ker se v njem kaj čudno razsvitljujejo razmere pri c. kr. okrožnem sodišču v Celji.

Opozka uredništva.

LISTEK.

Zgodovina Pugačovljevega punta.

(Spisal A. S. Puškin, iz ruskega preložil —o.)

(Dalje.)

Dne 23. maja je Mihelson šel na Čerbakulsko trdnjavo. Kazaki v njej nabajajoči se, so se puntali. Mihelson jih je pripeljal k prisegi, pridejal svojemu oddelku in je bil zanaprej zmiraj zadovoljen z njimi.

Žolobov in Gagrin sta delovala počasi in nedoločeno. Žolobov, poročivči Mihelsonu, da je Pugačov ostanek razgnane tolpe zbral in, da nabira novo, se je odpovedal, iti proti njemu, z izgovorom, da so reke izstopile in so ceste slabe. Mihelson se je pritožil Dekalongu, Dekalong pa, sam obljudivši napotiti se na zasledovanje poslednjih sil samozvanca, ostal je v Čeljabi in še odpoklical je k sebi Žolobova in Gagrina.

Na ta način je zasledovanje Pugačova preostalo jedinemu Mihelsonu. Napotil se je k Zlatoustovski tovarni, ko je zvedel, da je bilo tam nekoliko jačkih puntarjev; ti pa so zbežali, ko so zvedeli, da se bliža. Sled njih šel je čem dalje, tembolj narazen in nazadnje se je čisto zgubil.

za deligiranje se naj zaslisiha obo gospoda pristava e kr. okrajnega sodišča v Slovenski Bistrici.

Črešnjevec dne 24. avgusta 1885.

Ludovik Kresnik.*

Ta uloga nastala je vsled sledečega dogodka. Po novi volitvi v okrajni zastop Slov. Bistriški leta 1885. tožil je takratni nemškoliberalni načelnik okrajnega zastopa Kresnika pri tamošnjem okrajnem sodišču zaradi razdaljenja časti, ker je ta osto kritikoval poslovanje pri tamošnji okrajni branilnici.

Kresnik bil je pri okrajnem sodišču obsojen, pa je uložil vzklic, ter je hotel ravno s to ulogo, katero sem si štel v čast, njo prečitati, doseči, da bi se mesto okrožnega sodišča v Celji delegovalo drugo apelno sodišče. Tej prošnji Kresnikovej se pa ni ugodilo, in sicer vsled dekreta okrožnega sodišča Celjskega od 2. oktobra 1885. št. 13532, ki ga imam tukaj v originalu. S tem dekretom zavrnila se je s kratkim njegova prošnja, češ, da je neutemeljena. Zakaj pa da je prošnja neutemeljena, pa ni rečeno. V tem dekretu se tudi niti z besedo ne omenja Kresnikove uloge glede oblube predsednika okrožnega sodišča v zadevi zarad se stave senata za vzklicno obravnavo. Vzklicna obravnavna bila je potem zares pri okrožnem sodišči v Celji, in Kresnik ni bil oproščen, ampak bil je tudi tukaj obsojen.

Da so pa bile besede Kresnikove glede okrajne hranilnice v Slovenski Bistrici leta 1885. istinite, pokazal je dogodaj, na katerega se je prišlo leta 1889., ko se je namreč pri hranilnici prišlo na sled nekih nepravilnosti glede neke sirotinske hranilne knjižice. Našlo se je namreč, da je bil v kontni knjigi hranilnični ta sirotinski denar v manjšem znesku upisan, kakor ga izkazuje hranilna knjižica; kajti v kontni knjigi je izkazano, da se je znatna vsota uzdignila.

Mislim torej, da sem dokazal, da se sme tudi ta druga obsodba Kresnikova pri okrožnem sodišči v Celji kot nepravična zmatrati. Sicer pa budem na ta neljub dogodek druge obsodbe Kresnikove, ki je prouzročil tudi disciplinarno preiskavo

Dne 27. maja je Mihelson prispeval k Satkinski tovarni. Salavat je z novo tolpo divjal v okolici. Že je Simsko tovarno oropal in sežgal. Ko je zaslisan o Mihelsonu, šel je čez reko Aj in se ustavil v gorah, kjer se je Pugačovu posrečilo zdjediniti se ž njim, potem ko se je rešil pred Gagrinom in Žalobovom, ki sta ga zasledovala.

Mihelson se je na Satkinski tovarni, rešeni z njegovo hitrostjo, prvikrat odpočil po odhodu izpod Ufe. Čez dva dni je šel proti Pugačovu in Salvatu in prispeval na breg Aja. Mostovi so bili podrti. Puntarji na nasprotnem bregu, ko so videli malo število njegovega oddelka, se neso mislili v opasnosti.

Dne 30. maja pa, zjutraj, je Mihelson zakazal petdeset kazakom preplavati reko, vzemši sabojo po jednega lovca. Puntarji so planili nad nje, pa so bili razgnani s streli iz topov z nasprotnega brega. Lovci in kazaki so se še nekako obdržali, Mihelson je pa mej tem z ostalim oddelkom preplaval; smodnik je prenesla konjica, tope so potopili in jih po dnu reke na vrveh na drugo stran potegnili. Mihelson je sovražnika hitro napadel, zmel in zasledoval čez dvajset vrst, ubil do štiri sto in ujel veliko. Pugačov, Beloborodov in ranjeni Salavat so komaj ušli.

zoper nekega sodiščnega uradnika, še jedenkrat prišel...“

C. kr. nižja gimnazija v Kočevji.

(Informacija našim poslancem.)

(Konec.)

In potrosi se iz tega podpornega društva za 80 učencev primerno ogromna svota 800—1000 gld. na leto, v tem ko se na Ljubljanski gimnaziji za 800 učencev porabi iz podpornega zaloga le 400—600 gld. na leto. Glavni podpornik temu društvu je za nemškim „Schulvereinom“ knez Auersperg, ki je dal lansko leto 300 gld. podpore z izrecno opombo „für deutsche Schüler“. Ko je odbor pred dvema letoma prosil kneza Auersperga, naj bi prevzel protektorat podpornega društva, pisali so mu po laskavem pripoznani, da se je jako darežljivo udeleževal „an der Gründung dieser Pflegestätte deutscher Cultur“ (namreč gimnazije) naslednje besede, ki naj bodo tudi po besedi kot velik curiosum zaznamovane: Gnädigster Fürst und Herzog geruhet in gütingster Berücksichtigung der angestammten Anhänglichkeit der Bewohner des Landes Gottschee an Ihren hochherzigen Herzog der Bitte des Vereines stattgebend, das hohe Protectorat desselben zu übernehmen. Gottschee, am 31. October 1885.

Sedaj poglejmo, kaki so uspehi na Kočevski gimnaziji! Navidezno, na papirji kako dobr, a v resnici kako slabi. Kajti nemški profesorji ne dajejo in ne smejo dajati kljuk, če si hočejo obnoviti nemški zavod; zategadel tudi ne morejo in ne smejo mnogo zahtevati od učencev. A če opominjš takega profesorja na postavne določbe, izgovarjal se ti bode, da se Kočevska gimnazija prav za prav ne sme zmatrati kot gimnazija, temveč kot nekaka meščanska šola. To poudarjajo vedno in vedno vsi nemški profesorji, mej njimi v prvi vrsti Obergföll, za Knappom glavnim zagovornikom Kočevskega „švindla“. Če tedaj profesorji sami ne vedo, da je v Kočevji c. kr. državna nižja gimnazija, če ne vedo, kaj je sploh gimnazija in nje namen, tudi ne

Okolina je bila prazna. Ni ga bilo, od katerega bi bil Mihelson mogel zvedeti, kam se je sovražnik obrnil. Šel je, prepustivši se naključbi, naprej in dne 2. junija je kapitana Kartaševskega, katerega je odposil, okrožila po noči tolpa Salavatova. Proti jutru mu je Mihelson prihitel na pomoc. Puntarji so se razkropili in bežali. Mihelson jih je zasledoval s skrajno previdnostjo. Pehota je čuvala vozovje njegovo. Sam je šel nekoliko spredaj z jednim delom svoje konjice. Ta razpolaganja so ga rešila. Mnogobrojna tolpa puntarjev je neprizadovano okrožila njegovo vozovje in napala pehotu. Pugačov sam jim je bil na čelu, kateremu se je posrečilo, nabratiti v teku šestih dnij blizu Satkinske tovarne okoli pet tisoč puntarjev. Mihelson je pridriljal na pomoč. Poslal je Harina zdjediniti vso svojo konjico, sam je pa ostal s pehoto pri vozovih. Puntarji so bili potolčeni in so zopet bežali. Tu je Mihelson zvedel od ujetnikov, da je Pugačov namerali iti nad Ufo. Hitel je prestriči mu pot in dne 5. junija ga je srečal vnovič. Bitka je bila neizogibna. Mihelson je hitro udaril po njem, ga vnovič potolkel in pregnal.

Pri vseh svojih uspehih je Mihelson sprevidel za neobhodno potrebno, ponehati za nekaj časa z zasledovanjem. Ni že imel več ne živeža, [ne stre-

morejo vedeti, koliko smoje in morajo od učencev zahtevati, če hočejo spolnjevati svojo dolžnost. Ne bodo se torej čudili, če se učenci pri teh nazorih in pri znanej popustljivosti nemških profesorjev skoro nič ne nauče. Vzlasti pri direktorji Knappu, ki je poprej služboval na Ljubljanski gimnaziji, kjer je bil po soglasni sodbi njegovih koleg najslabejši učitelj, kar jih je kedaj tam poučevalo, se dijaki čisto nič ne nauče. Njegovi nemški učenci znajo v četrti šoli v nemščini komaj pravilno deklinirati in konjugirati, a v latinščini pa še tega ne znajo; da bi pa znali kak nemški stavek pravilno zapisati, o tem niti govora ni. Kajti direktor Knapp ne daje celo leto nobene pisocene naloge; k večjemu daje jedenkrat v semestru pisati na kak listek, katerega pa učenci nikdar več ne vidijo. Tako je delal ta poštenjak nekdaj v Ljubljani, tako dela zdaj v Kočevji pod ministrom Gautschem! In to vam budi voditelj! Mimogrede naj omenim, da so vsi nemški profesorji razven uč. risanja jeli pod tem izvrstnim pedagogom službovati. Iz tega je jasno, da ne more dijak, ki je končal nižjo gimnazijo v Kočevji, na nobeni višji gimnaziji poštano izhajati. Častne izjeme so le redke, jako redke. Z mirnim srcem lehko trdim, da mej onimi 5% Kočevskih dijakov, ki pridejo na višji gimnazij — in več jih gotovo ne pride — komaj 2% izhajata in gimnazijo dovršita. A s kakimi težavami se je tem revežem boriti! Neki Kočevski učenec mi je trdil, da se je moral na višji gimnaziji za jeden dan več učiti nego v četrti šoli v Kočevji za ves mesec, a da je pri vsem tem jako teško izhajal.

Ko sem ga vprašal, naj mi odkrito pove, kaj je po njegovem mnenju temu uzrok, odgovoril mi je, da jedino le razmere na Kočevski gimnaziji. Tam ni bil namreč nikdar prisiljen učiti se; kdor se je hotel učiti, je bilo prav, a kdor ni čisto nič delal in čisto nič znal, bilo je vse jedno, dobil je svoj prvi red.

Pri znanem historiku in aspirantu za direktorjevo mesto, pa da je šlo tako vse križem, da dijaki niti niso hoteli odgovarjati na njegova vprašanja, temveč povedali so mu to, kar so sami hoteli in znali. Ravno istemu profesorju je zloglasni prof. Nedved po nekem učenci poslal pozdrav s povabilom, naj pride jedenkrat v Ljubljano obiskat ga, da mu pove in pokaže, kako naj se geografija in historija poučuje na nižji gimnaziji! To sicer zelo diši po nemški nesramnosti, ki pa v tem slučaju nikakor ni bila neutemeljena.

Nočemo trditi, da so vse te gnile in nezakonite razmere na Kočevski gimnaziji popolnem znane c. kr. deželnemu šolskemu nadzorniku, a da so mu vsaj deloma znane, o tem ne moremo dvomiti. A namesto, da bi vsaj one nerede, ki so mu prav dobro znani in ki mu morajo biti znani, odpravil, gleda je z mirnim srcem in zdi se, da je celo zagovarja in podpira. Pri nekej priliki je namreč deželní šolski nadzornik poudarjal, da gre za obstoj Kočevske gimnazije; zategadel je polagal učiteljem na srce, naj bodo

liva. Ostalo je samo še po dva patrona na moža. Mihelson je šel v Ufo, da bi se tu preskrbel z vsem zanj potrebnim.

Mej tem, ko je Mihelson preletal vse strani in povsodi premagoval puntarje, so drugi načelniki ostali nepremični. Dekalong je ležal v Čeljabini, zavida Mihelsona, nalač ni hotel ž njim sodelovati. Freiman, osobno hraber, pa kot vojskovodja bojazljiv in neodločen, ležal je v Kizilski trdnjavi, jezje se nad Timoševim, odšlim v Zelairsko trdnjavu z boljšo njegovo konjico. Stanislavski izvedevši, da je Pugačov blizu Vrbo-Jaice trdnjave nabral znatno tolpo, odpovedal se je službi in se skril v ljubo svojo Orsko trdnjavu. Polkovnika Jakobovič in Ober-nibesov in major Duve bili so okolo Ufe. Okrog njih so se mirno zbirali puntajoči se baškirci. Birskej je bil sežgan skoro pred njih očmi. Prehajali so z jednega mesta na drugo, ogibali se manjših opasnostij in niso mislili na združeno sodelovanje. Na ukaz kneza Ščerbatova je vojska Golicina ostala brez vse koristi okoli Orenburga in Jaickega gorodka, v krajih že brezopasnih, kraj pa, kjer se je požar z novega razunel, ostal je skoro brez brame.

Pugačov se je potem, ko ga je od Kungura odbil major Popov, vzdignil proti Jekaterinburgu, pa ko je zvedel o vojskah tam nahajajočih se, obrnil se je proti Krasno-Ufimski.

(Dalej prih.)

v nižjih razredih milostni, a v četrtem strogi in naj nobenega ne puste na višjo gimnazijo, ki nipo polnem zrel, da se ne bodo slišale več pritožbe čez Kočevsko gimnazijo. To je narobe — svet! Zakon zahteva, naj bode učitelj v nižjih razredih brezobzirno strog in naj vse nezrele elemente pravočasno iztrebi, a c. kr. deželní šolski nadzornik zahteva ravno nasprotno! Je li to po Gautschevih intencijah in ukazih? Sicer pa smo slišali, da govoril g. Smolej po drugih gimnazijah vse drugače nego v Kočevji. Zakaj to dvojno merilo, vedel bode on sam najbolje.

In kako bi se dale odpraviti te nezakonitosti? Stvar je tako lehka. Voditelj Benjamin Knapp naj se pošlje letos, ko dovrši svoje 30. službeno leto, takoj v davno zasluzeni pokoj in na njegovo mesto naj se imenuje sposoben mož, ki bode zakone sploščoval in ki bode tudi zahteval, da njemu podrejeni profesorji natančno in vestno izvršujejo postavne določbe. Tako se upeljejo v c. kr. državni nižji gimnaziji v Kočevji tandem aliquando zakonite razmere, a s zakonitimi razmerami pade število učencev precej pod polovico in v dveh letih bode konec „Schwindel- in Krüppel- zavodu“, kakor ga je krstil moj priatelj.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 21. marca.

Židovske liberalce je tako popari izid predvčerajnjih dopolnilnih volitev za Dunajski mestni zbor. Nadejali so se, da protisemitizem že pojema, volitve so pa pokazale, da se še vedno širi, „Neue Freie Presse“, pravi, da bode treba računati s tem, da v malo letih v Dunajskem mestnem zastopu protisemiti dobe večino. Židovski list se pa nadeja, da bode potem protisemitizem jel pojemati, ko bodo volilci videli, da protisemiti zanje nič dobrega ne ukrenejo, če tudi imajo večino. Češki kandidat Blaho je dobil le neznatno število glasov in le obžalovali je, da Dunajski Slovani rajši volijo Nemca ali se pa ne udeleže volitve, nego bi se pa postavile na svoje noge.

„Moravska Orlice“ piše o kompromisu, ki se je sklenil mej liberalno in srednjo stranko v moravskem veleposestvu, pravi, da se pl. Clumecky in knez Schönburg jako motita, če mislita, da bude teško skrpana večina še nadalje zatrivala večino prebivalstva. Češki narod si bode že znal pridobiti svoje pravice. Ko bi se bodočih šest let hoteli v dež. zboru prezirati vse češke želje, ne bodo češki poslanci več tako zmerno postopali, temveč bodo znali izvajati si konsekvence.

Predvčeraj se je budgetni odsek posvetoval ob odpisu gališkega zemljisko odveznega dolga in te zadeve še ni konečno rešil. Pomenljivo je to, da pri tej seji zopet ni bilo razen dr. Kathreina nobenega nemškega konservativca. Kaltenegger, Pscheiden in Ebenhoch, kateri so tudi člani budgetnega odseka, se torej seje neso udeležili. Iz tega se da sklepati, da se nemški konservativci še neso odločili, ali bi glasovali za odpis gališkega zemljisko-odveznega dolga ali ne. Levičarji so v odseku govorili s pravnega stališča proti odpisu.

Kulmerjev predlog glede zlorab pri volitvah za hrvatski sabor je večina v saboru srečno popokala. Nad 3 leta se je ta stvar zavlačevala, sedaj je pa sabor na predlog odsekovega poročevalca Spevca vzliz vsem ugovorom opozicije prešel o njej na dnevni red, češ, da je sabor že pri verifikaciji dovolj preiskal, so se li volitve zakonito vrstile, ali ne.

Ogerski državni zbor vsprejel je v generalskoj debati vladno predlogo o pospeševanju industrije na Ogerskem. Vsi govorniki brez izjeme zagovarjali so predlogo. Vladna predloga pa tudi dovoljuje novim industrijam, ki se hočejo uvesti na Ogerskem, zares nenavadne ugodnosti. Ne le da bodo velika industrijska podjetja več let davka prosta, temveč bodo dobivala še vladno podporo. Na ta način hočejo na Ogerskem umetno izgojiti industrijo. Ne da se oporekati, da ima predloga svoje dobre strani, toda koristila bodo vendar v prvi vrsti le židovskim podjetnikom, ki se bodo podpirali iz državne blagajnice, v katero se stekajo davki kmetskega prebivalstva.

Vnanje države.

Glavna obravnava proti bolgarskemu majorju Panici se še vedno odlaša. Najbrž se še preiskovalnemu sodcu ni posrečilo nabratov dovolj gradiva. V Sofiji zaprli so zopet jednega častnika, ki je bil s Panico v zvezi in je baje važne stvari izpovedal. Tudi so baje dobili štiri nove šifrovane depeše in si sedaj glave ubijejo, kaj je v njih. Kakor se kaže, bi radi na vsak način dobili kak dokaz, da je nameravana zarota bila rusko delo, pa ne morejo dobiti nobenega dokazila, zato se pa obravnava vedno odlaša.

V Berolini imajo posvetovanja poveljniki vseh nemških vojev. Ta posvetovanja so gotovo velike

važnosti, kajti sučejo se gotovo okrog važnih vojaških vprašanj. Z Bismarckovo krizo baje nesno nič v zvezi, ker so se generali bili že poprej povabili v Berolin, nego se je mishilo, da Bismarck odstopi. Vsekako jih pa utegne cesar kaj v tej zadevi vprašati za svet, zlasti če bi morda ne bilo umestno, da se vojaške zadeve odvzamejo področju kancelarjevemu in se zanje osnuje posebno vojno ministerstvo.

Erjavčeva slavnost.

Stare prijatelje slišali smo hvaliti „Slovenijo“, kako zelo je napredovala. Kako skromne so bile njene slavnosti še pred kakimi osmimi leti, kako elegantne so sedaj! Društvo pridobil si je mej Dunajskimi slovanskimi društvu dober glas, slavnosti, katere prireja, niso le slavnosti Slovencev nego slavnosti vseh Slovanov. In kako radi prihajajo Dunajski Slovani v našo sredo. Saj vedo iz izkušenj zadnjih let, da jih čaka krasen užitek, lepa domača zabava Z vsako slavnostjo si pridobi „Slovenija“ novih prijateljev, kateri se nikdar več ne ločijo od nje — najbolji dokaz, da društvo vestno in dobro izvaja svoj slovenski in slovanski nalog.

Spominu našega Frana Erjavca veljala je letošnja slavnost, prirejena 11. marca v hotelu „pri zlatem križu“. Kdo še sedaj ne čuti bridke izgube, katera je zadela Slovence s smrtjo Frana Erjavca? Imeli smo samo jednega Erjavca, in ta nas je zapustil nenačoma, na vrhunci svoje delavnosti, v najkrépknejši moškej dobi. Nehvaležna bi bila slovenska učica se mladina, da bi ne proslavila dostojno moža, kateri ji je bil najvestnejši učitelj in prijatelj.

Ko stopi ob polu devetih predsednik „Slovenije“, g. Lavoslav Batič na oder, bila je krasna dvorana napolnjena z odličnim slovanskim občinstvom. Posebno elegantno lice podalo je slavnosti lepo stvelo krasnih gospô in gospic. S posebnim veseljem pa smo zapazili mnogo slovenskih častnikov, kateri so v svetih svojih uniformah prijetno kontrastovali s črno salonsko opravo drugih navzočih. Prišli so slovenski državni poslanci gospodje: dr. Ferjančič dr. Gregorec in Miba Vošnjak. V velikem številu bilo je zastopano „Slovansko pevsko društvo“, na čelu mu predsednik g. Leonard Bouchal, „Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju“ s predsednikom g. Janezom Navratilom. Izmej akademiskih društev bila so prisotna: hrvatsko akad. društvo „Zvonimir“, srbsko akad. društvo „Zora“, češki „Akademický spolek“, slovaško akad. društvo „Tatran“. Razen teh društev prišla je tudi depucacija Bolgarov. Izmej velicega števila gostov naj bodo omenjeni le: slavni naš pesnik Josip Stritar, dr. J. Lenoch, šolski svetnik Kandernal, bolgarski kapetan Svetkov, docenta dr. Drozda in dr. Štrekelj, inženér Tomšič, dr. Murko, dr. Ploj, prof. Stritof. Z iskrenimi besedami pozdravi predsednik vse goste, ki so prišli s „Slovenijo“ praznovat spomin Frana Erjavca. V kratkih potezah slika življenje slavljenčevu, njegovo vztrajnost, delavnost in ljubezen do slovenskega naroda. Bil je skromen delavec na slovenskem polju, a delal je blagonsko, marljivo in veselo, vedel je, kaj je dolžan svojemu narodu! „Slava Erjavčevemu spominu“ razlegalo se je iz stotin grl po dvorani po končanem govoru.

Sedaj nastopajo pevci „Slovenije“ pod vodstvom častnega pevovodje g. Jana Jiříka. Odveč bilo bi zahvaljevati g. Jiříku na njegovi požrtvovnosti! Njega ne ovira težava njegova služba, njega ne ovira nobena stvar, — za „Slovenijo“ stori vse! S pevci Slovenijenimi, katerim je že od leta 1869 najbolji prijatelj in učitelj, se zopet pomlaja, pevce Slovenijine vodi vedno zopet do novih lavorik. Hvala mu na njegovem delovanju! Venec, kateri mu je poklonilo društvo, je le slab izraz hvaležnosti, katero mu dolguje. Foersterjev zbor „Pjevajmo“ pokazal je, kaj stori dober pevovodja iz dobrih pevcev. — Z opravičenim ponosom omenjamo selenado cis-moll in mazurko, skladbi slavnega ruskega mojstra Čajkovskega, točki, kateri je sviral na klavirji član društva g. Vladimir Foerster. Ko je končal svojo umetniški res dovršeno igro, vprašal me je gospod, poleg katerega sem sedel, ali je sviralec še na konservatoriji, ali je že dovršil visoko glasbeno šolo, ker igra s tako lehkou sigurnostjo in dovršeno tehniko. Kako se je začudil, ko mu povem, da je gosp. Foerster muzik le v prostih urah, — drugače pa, da je učenec tretzne, vse preje kot poetične Themide! Mislim, da je to najbolja sodba o njegovej igri.

Pri prihodnji točki zopet smo se divili mlačemu svojemu rojaku g. Franu Bučarju. Kako

dovršeno je pel Vilharjevo skladbo. O zakaj si se mi udala! Slišali smo in čudili smo se, kako zna tolmačiti dober pevec skladbo, katera ni pisana baš v velikem slogu. Ni torej čudo, da je sledilo pesni burno ploskanje, katero je prisilil vrelega pevca, da je dodal še jedno skladbo istega mojstra. „Ružici“, katero je pel isto tako izborni kot prvo. Odbor podaril mu je lovorjev venec, da se vsaj malo oddolži za požrtvovalno sodelovanje.

Pri Kocijančičevi skladbi „Oblačku“ občudoval je vsakdo krepki in vender tako blagodoneči bariton g. Germa, kateri je žel žel pri zadnjem koncertu „Slovanskega pevskega društva“ kot solist zasluženo pohvalo. Komu bi ne segla v srce krasna skladba krasne pesni Boris Mirána? Krepki bariton in mili tenor združita se v divno skupino, zbor pa spremlja z eksaktnim pianissimo naročilo oblačku hitečemu „pogledat, kaj draga dela!“

Čestitati moramo odboru, da je za slavnost pridobil mlado hrvatsko umetnico gospico Blaženko Kernic-evo. Če je res, — in strokovnjaki trdijo to trdovratno, — da se mora združiti v pevki in umetnici lepota glasa z lepoto telesa — potem so odprta mladi hčeri bratskega nam naroda hrvatskega poto do največje umetniške slave. Burno ploskanje pozdravilo je gospico Kernic-evo, ko je stopila na ōder, katero se je poleglo še le, ko je izvabil na klavirji spremljajoč g. Förster uvodne akorde iz instrumenta. In kako je pela mlada umetnica prvo točko, arijo Anice iz Weber-jeve opere: „Freischütz!“ Ta glas, ta deklamacija, ta mimika! Da ni opera že tako stara, umetnica pa tako mlada — oprosti naj nam ta banalni poklon — mislili bi, da je skladatelj spisal to arijo le za Blaženko Kernic-evo. Kajti s tako dovršenostjo, s tako ljubezljivo najivnostjo je ne more peti nobena druga pevkinja! Ne popisno, naudušeno odobrovanje obdarilo je umetnico, ko je kontala. Ni treba omenjati, da je odpeila gospica Kernic-eva drugo točko Gerbić-evo Milotinko III. z istim umetniškim rezultatom kot prvo. Ko je oduseljeno občinstvo čulo ti dve pesni, ni hotelo z dobra pustiti umetnice, katera mu je podarila tako dovršen muzikalni užitek. Dodati je morala še jedno pesen, krasno in ljubezljivo skladbo pl. Zajca „Lastavicam“. Hvaležno občinstvo je naudušeno plosko — vsak bi bil rad čul še več pesni iz srebrnočistega grla. Krasen bouquet, katerega jej je izročil odbor, naj umetnici svedoči o hvaležnosti slovenskih src! Spominja naj jo, da ima v Slovencih zahvalnih častilcev svoje umetnosti!

Evo „Zvonimirove“ tamburaše! To so stari naši drugi, stari in izkušeni naši bratje in prijatelji! Kedaj niso pretresale žice tamborice naših src, če je priredila „Slovenija“ kak večer? Prosimojih, ohranijo naj nam še nadalje svoje prijateljstvo in požrtvovalno kolegialnost. Z veseljem pa smo zapazili mej njimi tudi Slovence, ki je z veliko resnostjo in z isto tako sigurnostjo ubiral strune svoje „bugarije“. Pod mojsternim vodstvom gosp. Gilminga udarili so v tambole, in mili doneči glasi očarali so nam uho. Čuli smo krasno prirejeni „Venec slovenskih in slovanskih pesnij.“ Gromovito ploskanje obsulo je vrle umetnike. Dodali so še naš „Naprek“ in „Kolo“, kajti tamburaši brez kola, ne bili bi več tamburaši. Njihovemu vodji podaril se je lovor-venec.

Nedvđov zbor s tenor-solo „Popotnik“ se še ni čul na Slovenijinih slavnostih. Teška skladba je ta umotvor, katera zahteva dobro šolanih pevcev, jakih glasov, kateri se morajo precizno premikati mej najgromovitejšimi fortissimo in najfinejšim pianissimo. Častno rešili so pevci svojo zadačo. Tenor-solo pel je član „Slovanskega pevskega društva“ g. Ig. Mlčoch. Kakó globoko nam je segel v srce ta mehki tenor, kako živo nam je tolmačil pevec hrepenenje potnikovo na tujem po deželi, „ki jezik njegov mu govori!“ V prav umetniški učinek združil se je zbor s solom, nesmo vedeli, komu bi se bolj čudili, ali izbornim glasom ali preciznosti v izvršitvi. Vrli pevovodja pa je bil gotovo zadovoljen s svojimi pevci. Gosp. Mlčochu podaril se je lovor-venec, ker je s svojim sodelovanjem omogočil, da smo čuli v „Sloveniji“ „Popotnika“.

Zahvalno moramo tu omenjati tudi prijaznost gospodov prof. Stritofa, Chladeka in Stieblerja, članov „Slovanskega pevskega društva“, kateri so sodelovali pri slavnosti, in nekaterih pevcev bratskega nam „Zvonimira“. Ostanejo naj nam še naklonjeni!

Z zborom „Popotnik“ završen je bil oficijalni vspored in pričela se je prosta zabava. (Konec prih.)

Domače stvari.

Franjo Pachmann. †

V Ilirske Bistrici umrl je včeraj tamošnji deželní okrajski zdravnik g. Franjo Pachmann v 60. letu dobe svoje. V njem izgubili smo vedno zanesljivega narodnjaka, pravega Slovana in izbornega poštenjaka. Trajen spomenik postavil si je v svoji oporoki. Vse svoje premoženje okoli 20.000 gld. volil je za ustanove u božnem istrskim dijakom slovanske narodnosti. Blag mu bodi spomin in slava njegovemu imenu!

— (Banketa,) ki je bil včeraj v hotelu „Elefant“ na čast deželnemu predsedniku baronu Winklerju udeležilo se je 46 oseb, mej njimi: deželní glavar dr. Poklukar, deželní odborniki Murnik, dr. Vošnjak, Detela, župan Grasselli, podžupan V. Petričič, deželní poslanci dr. Papež, Janko Kersnik, Pfeifer, Svetec, Kavčič, podpredsednik trgovinske zbornice J. Perdan in podpredsednik kmetijske družbe P. Seunig in mnogo odličnih županov z dežele. Prvo napitnico govoril je dež. glavar dr. Poklukar na cesarja. Vsprejeta je bila s trikratnimi slavaklici. Potem je župan Grasselli napisal deželnemu predsedniku baronu Winklerju. (Načudeni živoklici.) Gospod baron Winkler se je na tej napitnici toplo zahvalil in napisal deželi kranjski. Družih napitnic ni bilo.

— (Častnim občanom) imenovala je občina Radoslavci pri Mali Nedelji mecenja Josipa Gorupa. „Leposlovno bralno društvo pri Mali Nedelji“ pa je gosp. dr. Josipa Vošnjaka izvolilo svojim častnim članom.

— (Gospod dr. Gvidon Srebrev,) odvetnik in župan v Brežicah, poslal je „Podpornemu društvu za slovenske velikošolce na Dunaji“ deset goldinarjev! Neimenovani rodoljub iz Škofje Loke podaril je istemu društvu deset goldinarjev podpore. Bodil obema srčna hvala!

— (Slovensko gledališče.) Predzadnja predstava v II. plačilni dobi bode v nedeljo dne 23. t. m. Igralo se bode „Vodno društvo“ veseloigrav v treh dejanjih. Češki spisal dr. Štolba, poslovenil Fr. Gestřin. Z omenjeno igro pričela se je letosna sezona in je igra prordila z najboljšim uspehom, tedaj bode ta repriza gotovo napolnila gledališče.

— (Iz Prague) se poroča, da nameravajo ondu imenovati velezaslužnega glasbenika, češkega skladatelja Dvořaka doktorjem glasbe. Predlog ta sprožil je profesor Durdík v seji tamošnjega kolegija profesorjev modroslovja. Omenjeni predlagatelj razviral je to nakano nadalje in poudarjal, kakšne važnosti da je za Češko kot staroslavno muzikalično deželo, če si pridobi Praško vseučilišče pravico, imenovati vse na glasbenem polju posebno odlikujoče se umetnike doktorji glasbe. Spomenik bil bi to vreden stare češke glasbene slave in sedanjega takoj hipnega prerojenja. Ta predlog dal se je v pretres posebnemu za to odločenemu odboru.

— (V Velikih Pirešicah) na Štajerskem zmagali so pri občinskih volitvah po hudi borbi narodnjaki v vseh treh razredih.

— (Od povedal) se je stolni župniji v Mariboru g. Kristof Kandut, knezoškof. kons. svetnik, stolni župnik in dekan dekanije Maribor na Dravi 1. br.

— (Župnijo v Poljčanah) dobil je g. Janez Lenart, doslej župnik v Tinjah na Pohorji.

— (Vremene.) Po celi vrsti lepih dnij prišli so deževni. Dež je bil sicer zelo potreben, a sedaj bi ga bilo že dovolj. Sicer smo mi še na dobrem v primeri z Italijansko, kjer imajo v severu in na jugu že velike povodnji. Po Jadranškem morju razsaja ljet jug in ovira plovbo. „Lloydov“ parnik že tri dni v Brenu pri Dubrovniku čaka ugodnega vremena. Dvakrat je že poskusil odpluti iz luke, a vihar ga je obakrat potisnil nazaj.

— (V Trnovskem goždu) naletel je pred dnevi nek drvar v „Bukovi bajti“ na volka, ki je srno v gobci vlekel. Drvar začel je kričati, na kar je volk srno spustil in ubežal. Sedaj zasledujejo škodljivca, ki je mej divjačino že veliko škode napravil.

— (Nova pošta) dovolila se je gospoj Terziji Širci, posestnici v Grižah. Pošta odprla se bode že tekom tega meseca.

— (Hranilno in posojilno društvo na Ptui.) Iz poročil načelstva in nadzorstva „Hranilnega in posojilnega društva na Ptui“, katera so se prečitala in odobrila pri občnem zboru dne 15. marca t. l. povzamemo sledeče: 1. Zadruga štela je koncem leta 1889. 2139 udov, koncem leta 1888. 2005. 2. Deležev bilo je uplačanih do konca leta 1889. gold. 38,123·59, do konca leta 1888 gold. 32,275. 3. Hranilnih ulog imela je zadruga koncem leta 1889. gold. 264,775·31, koncem leta 1888. gold. 209,325·03. 4. Razposojeno pri zadružnikih je imela zadruga koncem leta 1889. gold. 319,173·34, koncem leta 1888. gold. 253,668·57. 5. Rezervna fonda za slučajne izgube znašala sta koncem leta 1889. z učetno ustoppino in doneskom za posebni rezerv. fond skupaj gold. 14,460·16. 6. Od čistega dobička iz leta 1889 izplačajo se za leto 1889 na vse deleže 5% obresti (dividenda) v znesku od gold. 1716·20. 7. Za dobre namene se je dovolilo iz dobička iz leta 1889. gold. 1050·82, iz leta 1888. gold. 531·62. 8. Ostali dobiček iz leta 1889. v znesku od gold. 4339·84 se ima pripisati posebnemu rezerv. fondu; 1889. se je pripisalo gold. 1600. 9. Vsled omenjene dotacije znaša rezer. fond od 15. marca t. l. naprej gold. 18,800, zadružno premoženje po učetnih deležih po gold. 38,123·59 pa skupaj gold. 56,923·59. 10. Denarni promet znašal je v 6. letu gold. 684,468·24. 11. Izgube zadruga dozdaj ni imela. 12. a) V načelstvo za dobo dveh let so se izvolili: G. A. Jurca, dr. Jak. Ploj, Mihael Brenčič, dr. Fr. Jurtela, Tomaž Mikl, Fr. Urbas, in na novo g. Jožef Zelenik. b) V nadzorstvo so se izvolili: G. Bened. Hrtiš, Simon Oschgan, Andr. Brenčič, Alojzij Čeh, Martin Rodošek, Tone Sok.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Berolin 20. marca. „Reichsanzeiger“ objavlja v posebni izdaji cesarjevo ročno pismo knezu Bismarcku. Cesar se v pismu v najtoplejših izrazih zahvaljuje kancelarju na velikih zaslugah hiši njegovi in domovini, na modri in krepki mirovni politiki, katera bode tudi cesarja v bodoče iz polnega prepričanja vodila in katere se bodo tudi v inozemstvu vsekdar s slavepolnim priznanjem spominjali. Cesar je vsprejel ostavko Bismarckovo in mu podelil v znak svoje in domovine neizbrisne hvaležnosti dostojanstvo vojvode Lauenburškega ter napoveduje darilo cesarske podobe v naravni velikosti. — Spominjajoč se Bismarckovih neizbrisnih zaslug za vojsko imenuje cesar kneza Bismarcka generalnim polkovnikom konjice s činom generalnega maršala. „Reichsanzeiger“ dalje objavlja, da je general Caprivi imenovan državnim kancelarjem in predsednikom državnega ministerstva. (Novi kancelar Caprivi poročen je 24. februarja 1831 v Berolini, se šolal na gimnaziji in ustupil 1849. 1. v vojaku. L. 1866. bil je že major v generalnem štabu, l. 1870. že načelnik generalnega štaba v 10. voju, 1882. l. pa se mu je izročilo vodstvo admiralstva, katero je 1888. l. ostavil in prevzel poveljstvo 10. voja. Uredn.)

Berolin 20. marca. Pismo ob odpustu izročila sta Bismarck danes popoludne ob 3. uri po naročilu cesarjevem načelnik civilnega kabina Lucanus, in načelnik vojaškega kabina Hahnke. — Bismarck ostane le še malo časa tukaj in je že vse pripravil za odhod.

Razne vesti.

* (Ženska emancipacija.) V Londonski grofiji so voljeni gospici Cons in Cobden sta izjavili, da se rajši dasta zapreti, nego bi plačali globo za nezakonito izvrševanje pravic članov grofijevke soveta.

* (Škodljivost lasnih barvil) je splošna, nobenega barvila ne izvzemši. Navadno so barvila pomešana s tvarinami, katere so več ali manj tudi strupene in tako škodujejo ne samo lasem, ampak prouzročajo tudi glavobolje in tako neugodno uplivajo na možgane. Neka gospa v B. trpela je že leta in leta na neznosnem glavobolji, in noben zdravnik ni mogel pogoditi uzroka tej bolezni; mož ji je svedoval, naj opusti mazanje las in ona je ubogala svet, in res za nekaj tednov poleglo je glavobolje, katero prej ni mogla z ničem odpraviti. Kemična preiskava je v barvili našla strap. Pa tudi ko bi ne bilo v barvili nikake škodljive tvarine,

vendar napolni pore in slab rast vlas, in upliva tudi na kožo, ker ne mogo kožni vzduhi predreti tvarine mazil in barvil, in ostanejo tako v telesu, kjer slabo uplivajo na živce. V drugem slučaji dobila je neka gospa od domačega lekarnarja neko mazilo, zbor katerega je dobila potem unetje možjan.

* (Kratki zakoni.) Znano je, da je muhamedankam samim brez spremstva prepovedan obisk Meki, nasprotno pa je dolžnost vsakej odličnej muhamedanki obiskati to narodno svetišče v določenih rokih. Ženam, katere so zgubile moža ali katerih nihče pobral ni, je ta postava jako neprilična. Da se temu zlu odpomore, skrbi v Meki ustanovljena družba, katera za ta čas, seveda ne brezplačno, daje može. Ti može pozvani so v to, da čuvajo, branijo in spremljajo take odlične ženske. Seveda zadnji čas ta „geschäftche“ pri katerem dobičke delajo tudi prikriti židje, več ne nese toliko, zaradi velike konkurenčnosti.

* (Hitrost govorjenja.) Nek stenograf nemškega državnega zabora se je potrudil, da je seštel, koliko besed je spregovoril kak poslanec v jedni minut. Rickert spregovori v minutni 153, grof Bismarck 144, baron Stum 148, dr. Büsing 112. Drugi govorniki govore počasneje.

* (Najmanjše evropsko mesto) je Werdenberg v Švici. Mesto nema ni cerkve ne vodnjaka. V mesto se pride skozi stara vrata, to je po cesti, kjer so nekdaj vrata stala. Od jednega konca do druga konca stolice nekdanje grofijine Werdenberg lahko vržeš kamen. Mesto ima pa tudi le jedno ulico.

Zanesljivo zdravilno sredstvo. Osobe s slabim prebavljenjem, ki trpe na pomanjkanju slasti, napenjanji, tiščanji v želodci in nerednem iztrebljenju, zadobé zopet zdravje, če rabijo pristni „Moll-ov Seidlitz-prašek“. Skatitica stane 1 gld. Vsak dan razpošija po poštne pošvetki A. Moll, lekarnar, c. in kr. dvorni založnik, na Dunaju, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znakom in podpisom. 5 (55-3)

Tuji:

21. marca.

Pri Slonu: Waller, Hofer, Weiss z Dunaja. — Juvančič iz Rateč. — Kaučič iz Hrenovice. — Globičnik iz Kranja. — Plentl, Deutsch iz Grada. — Hmelak iz Gorice.

Pri Maliču: Abeles Hirsch, Steinböck, Rebitsch, Löhrl, Lemberger, Hausner, Kraman, Perko, Bugenmaier z Dunaja. — Pross, Voyageur iz Pariza. — Podgoršek iz Gorice. — pl. Oberreigner iz Snežnika. — Rosa, Lindl iz Celovca. — Baum iz Plzna. — Gutsmansthal iz Grada.

Pri Avstrijskem cesarju: Keršič iz Kranja. — Pasquati iz Vidma. — Winter z Dunaja.

Pri Bavarskem dvoru: Suhadobnik iz Kočevja. Suša iz Divače.

Pri Južnem kolodvoru: Majdič z Gorenjskega. Nowotny z Dunaja. — Uršič iz Sevnice.

Umrli s. v. v Ljubljani:

19. marca: Jožef Jagodnik delavec, 29 let, Ulice na Grad št. 12, za jetiko.

21. marca: Anton Mestek, delavčev sin, 2 meseca, Tržaška cesta št. 26, za katarom v črevih in želodci.

V deželnej bolnici:

20. marca: Anton Hribar, tesar, 35 let za jetiko.

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Močvra v mm.
20. marca	7. zjutraj	724.2 mm.	6.0°C	sl. vzh.	dež.	2.30 mm.
	2. popol.	722.2 mm.	6.8°C	sl. vzh.	dež.	
	9. zvečer	723.9 mm.	5.2°C	brezv.	dež.	dežja.

Srednja temperatura 6.0°, za 2.1° nad normalom.

Dunajska borza

dné 21. marca t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	—	danes
Papirna renta	gld. 87—	—	gld. 86.70
Srebrna renta	87.15	—	86.80
Zlata renta	109.55	—	109.80
5% marena renta	102—	—	101.95
Akcije narodne banke	930—	—	934—
Kreditne akcije	309.25	—	309.75
London	119.50	—	119.40
Srebro	—	—	—
Napol.	9.45	—	9.45%
C. kr. cekini	5.62	—	5.62
Nemške marke	58.55	—	58.62%
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	132 gld.	50 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	176	25
Ogerska zlata renta 4%	101	—	35
Ogerska papirna renta 5%	97	—	80
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	120	25
Zemlj. obč. avstr. 4% zlati zast. listi	117	—	50
Kreditne srečke	100 gld.	185	—
Rudolfove srečke	10	19	—
Akcije anglo-avstr. banke	120	150	—
Trammway-društ. velj. 170 gld. a. v.	—	—	—

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dragotin Hribar.

Pavilina Bachmann javlja potrtim srečem v svojem in v imenu vseh sorodnikov pretužno vest, da je njen preljubljeni, nepozabljeni soprog, gospod

FRANJO BACHMANN

deželni distriktni zdravnik

po dolgi, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, dne 20. marca 1890 ob 1 $\frac{1}{2}$ uru popoludne, v 60. letu svoje dobe, mirno v Gospodu zaspal.

Truplo predrazega umrlega se bode v soboto dne 22. t. m. ob 10. uri dopoludne na pokopališči v Trnovem materi zemljì izročilo.

Svete maše zadušnice brale se bodo v farni cerkvi Trnovski.

Nepozabljeni ranki bodi v blag spomin priporočen. (241)

Ilirska Bistrica, dne 20. marca 1890.

Zahvala.

Ginjenim srečem izrekam vsem onim, ki so pri nepričakovani in zame nepozabni izgubi mojega soproga, gospoda

MATIJE JORASA

na kateri koli način v tolažbo mi skazali svoje sočutje, dalje vrlim sosedom Trnovčanom in Krančevčanom za poslednje spremstvo ranjega svojega globokotečo srčno zahvalo.

V Ljubljani, dne 21. marca 1891.

(243) Marija Joras.

Gospodje agenti

zavarovalnih družeb, kateri žele lep izreden zaslužek, blagovolijo naj svoje naslove, odnosne ponudbe, poslati upravnemu „Slov. Naroda“ pod s. k. (222-3)

Razglas.

Za zagotovljenje drv za c. in kr. čete in zavode postaje Celovec s Št. Petrom vred za čas od 1. dne septembra 1890 do konca avgusta 1891

bode pri c. in kr. vojaškem preskrbovalnem magacinu v Celovci

dne 31. marca 1890, dopoludne ob 10. uri

javna obravnava s pismenimi ponudbami, izključivši brzojavne ponudbe.

1. Približna potrebščina je mesečno, in sicer:

po letu 100 m³ mehkih ali 66 m³ trdih } drv.

" zimi 400 m³ mehkih " 266 m³ trdih } drv.

Torej je treba na leto 3000 m³ mehkih ali 2000 m³ trdih drv.

2. Drva imajo se zakupnim potom loco Celovec oddajati c. in kr. četam in zavodom in se bode erarično drvišče v magacinskem etablissementu za 18 gld. letne najemščine za dobo zakupa v porabo prepustilo onemu, ki dobi zakup.

3. Ponudbe, ki morajo imeti kolek za 50 kr., napravljene po formularji, ki je razpoložen pri c. in kr. vojaškem preskrbovalnem magacincu v Celovci, zapečatene in s 5 odstotno varščino, katero mora oni, ki dobi zalaganje, pozneje povišati na 10 odstotno kavcijo, oddati se morajo vsaj do 10. ure dopoludne gori omenjenega dne obravnave komisiji. Na pozneje ali brzojavnim potom došle ponudbe in na ponudbe, ki neso napravljene po razglašenih pogojih, se ne bode oziralo. Ko bi se v kakej ponudbi nastavek cene v številkah ne ujemal z onim v pismenih, se bode nastavek v pismenih zmatral za pravi.

4. Podjetniki, ki c. in kr. vojaškemu preskrbovalnemu magacincu v Celovci neso osobno znani, morajo preskrbeti spričevalo trgovske in obrtne zbornice, oziroma taki obrtovalci, ki nemajo tvrdke, spričevalo pristojnega političnega oblastva prve instance o njih solidnosti in zmožnosti v obsegu ponujanega podjetja. To spričevalo pa mora biti najnovejšega datuma in doiti na prošnjo stranke potom imenovane trgovske zbornice (političnega oblastva) vsaj na dan pred obravnavo pri c. in kr. vojaškem preskrbovalnem magacincu v Celovci. Posledice kake morebitne zamude vsekako zadevajo le stranko.

5. Občine so ulaganja varščine in kavcije vsekako oprošcene in se ravno tako kakor kmetijska društva opozarjajo na to zalaganje drv. Te imajo proti drugim podjetnikom pri jednakih ponudbah prednost.

6. Ponudbe, ki obsegajo krajšo zavezanost, nego 14 dnij, se zavrnejo.

7. Zastran prepeljavanja drv v konkurenčni kraj Št. Peter se po članu XVII. zvezka pogojev imajo staviti posebne ponudbe, ker se bode sicer zmatralo, da je prevažanje že obseženo v zahtevanih cenah. Pri jednakih ponudbah za prepeljavo ima oni, ki je dobil zalaganje, prednost.

8. Drva se oddajajo četam začetkom in v sredi vsacega meseca.

9. Ponudniki odrekò se glede izjave vojne uprave o vsprejetji ponudb spojenju v §. 862 obč. drž. zak. in v članih 318 in 319 avstrijskega trgovskega zakona določenih obrokov glede vsprejetja obljub in ponudeb.

10. Natančnejji pogoji in ponudbeni uzorci se lahko pregledajo slednji dan 8. do 12. ure dopoludne in od 2. do 6. ure popoludne pri c. in kr. vojaškem preskrbovalnem magacincu, kjer je za to obravnavo v dveh jednakih listinah napravljeni zvezek pogojev ddo. v Celovci dne 16. marca 1890 in od katerega se dobé tiskani izvodi proti plačilu štirih (4) krajcarjev za tiskano polo, oziroma pošljejo tudi po pošti.

11. V ponudbi se ima izrecno izjaviti, da se ponudnik podvrže pogojem poprej navedenega zvezka pogojev.

12. Za zgoraj navedeno množino drv se vsprejemajo tudi ponudbe na dopolnjatev v oskrbovalni magacincu v Celovci. Dotične kolekovane prodajne ponudbe se morajo oprati na zvezek pogojev za pogodbeni kup, ki se tudi v tukajšnjem uradu lahko slednji dan ogleda v zgoraj omenjenih uradnih urah in katerega posamični izvodi dobé se proti plačilu 16 kr.

13. Dobavni obroki so pridržani sporazumljenju pogajajočih se strank pri sklepanji pogodbe; vendar se morata vsaj dve tretjini vse lesne potrebščine vsaj do konca januvarja 1891. leta doslati.

14. Tudi se morejo staviti ponudbe na prodajo delov razpisane cele množine drv (delne ponudbe) in sicer do najmanj 100 m³. Vojaška uprava si pridržuje, da vsprejme po svojem preudarku od ponudnika vso ponujano količino ali pa le del ali pa ponudbo popolnoma odbije.

15. Skladanje došlih drv (brez navzkrižja) na eraričnem drvišči ima zalagatelj sam preskrbeti in v ta namen tudi sam poskrbeti za potrebne drogove.

Od upravne komisije c. in kr. vojaškega preskrbovalnega magacina.

V Celovci, dne 16. marca 1890.

Lastnina in tisk „Národné Tiskárne“.